

Súd: Okresný súd Humenné
Spisová značka: 9Csp/168/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6119327986
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 02. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marianna Hirková
ECLI: ECLI:SK:OSHE:2020:6119327986.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Humenné sudkyňou JUDr. Mariannou Hirkovou v spore žalobcu: BENCONT COLLECTION, a.s., Vajnorská 100/A, 831 04 Bratislava, IČO: 47967692, právne zastúpený: JUDr. Oskar Chnápko, advokát, Komenského 3, 974 01 Banská Bystrica, proti žalovanému: B. W., nar. X.X.XXXX, trvalý pobyt T., v konaní o zaplatenie 376,39 eur s prísl., takto

rozhodol:

I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi 129,95 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 56,64 eur od 19.7.2016 do zaplatenia, zo sumy 20,66 eur od 19.8.2016 do zaplatenia, zo sumy 25,27 eur od 20.9.2016 do zaplatenia, zo sumy 26,66 eur od 19.10.2016 do zaplatenia, zo sumy 0,72 eur od 19.4.2017 do zaplatenia v lehote troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. V prevyšujúcej časti žalobu zamietá.

III. Žalovanému náhradu trov konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Žalobca sa žalobou podanou na Okresom súde Banská Bystrica v upomínacom konaní domáhal voči žalovanému zaplatenia istiny vo výške 184,39 eur, úroku z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 56,64 eur od 19.07.2016 do zaplatenia, zo sumy 25,65 eur od 19.08.2016 do zaplatenia, zo sumy 50,06 eur od 20.09.2016 do zaplatenia, zo sumy 31,65 eur od 19.10.2016 do zaplatenia, zo sumy 19,67 eur od 19.11.2016 do zaplatenia, zo sumy 0,72 eur od 19.04.2017 do zaplatenia, zmluvnej pokuty 192 eur a náhrady trov konania.

2. Žalobu odôvodnil tým, že dňa 4.7.2018 došlo k postúpeniu pohľadávky vyplývajúcej zo Zmluvy o poskytovaní verejných služieb zo spoločnosti Slovak Telekom, a.s., so sídlom Bajkalská 28, 817 62 Bratislava, IČO: 35 763 469, zapísaná v OR OS Bratislava I, oddiel: Sa, vložka č.: 2081/B (ďalej len „Slovak Telekom“) na žalobcu. V prílohe k Zmluve o postúpení pohľadávok je žalovaný uvedený pod referenčným číslom XXXXXXXXXXXX. Medzi Slovak Telekom a žalovaným bola uzavretá Zmluva o poskytovaní verejných služieb v znení Dodatku. Na základe tejto zmluvy bol žalovanému aktivovaný program služieb. Slovak Telekom sa so žalovaným dohodli na pravidelnom splácaní ceny za poskytovanie verejných služieb podľa Cenníka. Slovak Telekom poskytoval žalovanému služby, ktoré vyúčtoval faktúrami: zo dňa 01.07.2016 pod H. XXXXXXXXXXXX vo výške 56,64 eur s lehotou splatnosti 18.07.2016, zo dňa 01.08.2016 pod H. XXXXXXXXXXXX vo výške 25,65 eur s lehotou splatnosti 18.08.2016, zo dňa 01.09.2016 pod H. XXXXXXXXXXXX vo výške 50,06 eur s lehotou splatnosti 19.09.2016, zo dňa 01.10.2016 pod H. XXXXXXXXXXXX vo výške 31,65 eur s lehotou splatnosti 18.10.2016, zo dňa 01.11.2016 pod H. XXXXXXXXXXXX vo výške 19,67 eur s lehotou splatnosti 18.11.2016, zo dňa 01.04.2017 pod H. XXXXXXXXXXXX vo výške 0,72 eur s lehotou splatnosti 18.04.2017. Žalovaný si neplnil svoje zmluvne dohodnuté záväzky tým, že neuhradil Slovak Telekom vystavené

faktúry, pričom Slovak Telekom ho upomienkami opakovane vyzval k úhrade týchto dlžných faktúr. K ich úhrade nedošlo. Žalobcovi vznikla voči žalovanému nezaplatením faktúr pohľadávka, ktorú žalovaný napriek upomienkam ku dňu podania žaloby neuhradil. Žalovaný je s úhradou faktúr v omeškaní. Žalobca si preto uplatnil zákonný úrok z

omeškania z dlžnej sumy, a to odo dňa nasledujúceho po dni splatnosti vystavených faktúr. Zmluvná pokuta je vypočítaná nasledovne: Zmluvná pokuta (ZP) = základ ZP - (počet dní uplynutých z doby viazanosti/celkový počet dní viazanosti x základ ZP). Dohodnutá zmluvná pokuta nie je neprimerane vyšším zabezpečením oproti výške zabezpečenej povinnosti v čase uzavretia dohody o zmluvnej pokute, a preto nie je neprijateľnou zmluvnou podmienkou podľa § 53 ods. 4 písm. s) Občianskeho zákonníka.

3. Okresný súd Banská Bystrica v upomínacom konaní žalobe v plnom rozsahu vyhovel platobným rozkazom zo dňa 19.07.2019 sp. zn. XXUp/XXX/XXXX, ktorý sa nepodarilo doručiť žalovanému, preto bol zrušený a vec bola postúpená Okresnému súdu Humenné.

4. Súd vo veci nenariadil pojednávanie v súlade s ustanovením § 297 Civilného sporového poriadku, nakoľko ide o otázku jednoduchého právneho posúdenia, skutkové tvrdenia strán nie sú sporné a hodnota sporu bez príslušenstva neprevyšuje sumu 1000 eur. Miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku boli zverejnené na úradnej tabuli súdu a na webovej stránke súdu od 11.02.2020 do 17.02.2020 v súlade s ust. § 219 ods. 3 Civilného sporového poriadku.

5. Súd vykonal dokazovanie oboznámením sa s listinnými dôkazmi a z nich najmä, zmluvami o poskytovaní verejných služieb, potvrdením o odovzdaní a prevzatí koncového zariadenia, všeobecnými podmienkami pre poskytovanie verejných služieb, faktúrami, oznámením o postúpení pohľadávky, predžalobnou výzvou a zistil nasledujúci skutkový stav:

6. Právny predchodca žalobcu obchodná spoločnosť Slovak Telekom, a.s. a žalovaný uzavreli dňa 20.05.2016 a 30.05.2016 zmluvy o poskytovaní verejných služieb, na základe ktorých právny predchodca žalobcu sa zaviazal poskytovať žalovanému elektronické telekomunikačné služby prostredníctvom služieb: Magio Internet, Magio Televízia a nájom koncového zariadenia Magio Box bez HDD, prémiový balíček - český.

7. Právny predchodca žalobcu vyfakturoval žalovanému poskytnuté služby faktúrami zo dňa 02.07.2016 pod H. XXXXXXXXXXXX vo výške 56,64 eur s lehotou splatnosti 18.07.2016, zo dňa 02.08.2016 pod H. XXXXXXXXXXXX vo výške 25,65 eur s lehotou splatnosti 18.08.2016, zo dňa 02.09.2016 pod H. XXXXXXXXXXXX vo výške 50,06 eur s lehotou splatnosti 19.09.2016, zo dňa 03.10.2016 pod H. XXXXXXXXXXXX vo výške 31,65 eur s lehotou splatnosti 18.10.2016, zo dňa 02.11.2016 pod H. XXXXXXXXXXXX vo výške 19,67 eur s lehotou splatnosti 18.11.2016, zo dňa 01.04.2017 pod H. XXXXXXXXXXXX vo výške 192,72 eur s lehotou splatnosti 18.04.2017.

8. Na základe Zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 04.07.2018 bola pohľadávka obchodnej spoločnosti Slovak Telekom, a.s. ako postupcu postúpená na žalobcu ako postupníka. Tým žalobcovi svedčí aktívna legitímácia v tomto spore, ktorá bola preukázaná z oznámením o postúpení pohľadávky zo dňa 17.08.2018.

9. Podľa ust. § 44 ods. 1 zákona č. 351/2011 Z.z. o elektronických komunikáciách, zmluvou o poskytovaní verejných služieb sa podnik zaväzuje účastníkovi zriadiť potrebné pripojenie k verejnej sieti alebo poskytovať príslušné služby. Podnik môže vydať všeobecné podmienky a cenník, ktoré sú súčasťou zmluvy. Zmluva o poskytovaní verejných služieb je písomná; to neplatí pre predplatené služby, poskytovanie služieb prostredníctvom verejných telefónnych automatov a iných verejných prístupových bodov. Písomnú zmluvu o poskytovaní verejných služieb je možné meniť aj inou ako písomnou formou, ak sa na tom zmluvné strany dohodnú; to neplatí pre záväzky účastníka, ktoré podľa Občianskeho zákonníka možno dojednať len v písomnej forme.

10. Podľa ust. § 43 ods. 12 zákona č. 351/2011 Z.z. účastník je povinný

- a) používať verejnú službu v súlade s týmto zákonom a so zmluvou o poskytovaní verejných služieb,
- b) platiť za poskytnutú verejnú službu podľa zmluvy o poskytovaní verejných služieb, a ak to povaha služby umožňuje, až na základe predloženej faktúry,
- c) používať iba telekomunikačné zariadenia spĺňajúce požiadavky osobitných predpisov.

11. Vychádzajúc z dôkazov predložených zo strany žalobcu súd má za dostatočne preukázané, že medzi účastníkmi konania došlo k uzavretiu platnej zmluvy o poskytovaní verejných služieb, na základe ktorej právny predchodca poskytol žalovanému služby a ten sa zaviazal platiť cenu za poskytnuté služby. Preto súd žalobe v časti zaplataenia ceny za dodané služby vo výške 129,95 eur vyhovel, pretože žalovaný ako účastník má povinnosť zaplatiť cenu služieb.

12. Podľa § 517 ods. 1 veta prvá Občianskeho zákonníka dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní je v omeškaní.

13. Podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

14. V súlade s ust. § 3 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka, výška úrokov z omeškania je o 5 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

15. Je nepochybné, že žalovaný sa dostal do omeškania so zaplatením svojho záväzku vo výške 129,95 eur, a preto žalobca má nárok aj na úrok z omeškania z tejto sumy. Súd priznal žalobcovi podľa ust. § 517 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka úrok z omeškania, ktorého výška je v súlade s ust. § 3 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z. tak, ako si ho žalobca uplatňoval, avšak iba zo sumy ceny služieb, 5 % ročne zo sumy 56,64 eur od 19.7.2016 do zaplataenia, zo sumy 20,66 eur od 19.8.2016 do zaplataenia, zo sumy 25,27 eur od 20.9.2016 do zaplataenia, zo sumy 26,66 eur od 19.10.2016 do zaplataenia, zo sumy 0,72 eur od 19.4.2017 do zaplataenia.

16. Podľa § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávnych vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

17. Podľa § 39 Občianskeho zákonníka, neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

18. Podľa ustanovenia § 52 odsek 1 Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy (ďalej len „Občiansky zákonník“), spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

19. Podľa ustanovenia § 52 odsek 2 Občianskeho zákonníka, ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva.

20. Podľa ustanovenia § 52 odsek 3 Občianskeho zákonníka, dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

21. Podľa ustanovenia § 52 odsek 4 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

22. Podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

23. Podľa § 53 ods. 2,3 Občianskeho zákonníka, za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

24. Podľa § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré
k/ požadujú od spotrebiteľa, ktorý nesplnil svoj záväzok, aby zaplatil neprimerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s nesplnením jeho záväzku,
t)požadujú od spotrebiteľa plnenie za službu, ktorej poskytnutie dodávateľom v prevažnej miere nesleduje záujmy spotrebiteľa,
v)požadujú od spotrebiteľa uhradenie plnení, o ktorých spotrebiteľ nebol pred uzavretím zmluvy preukázateľne informovaný, ktorých úhrada nebola upravená v zmluve alebo za ktoré spotrebiteľ nedostáva dohodnuté protiplnenie.

25. Podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

26. Podľa § 544 ods. 1, ods. 2 Občianskeho zákonníka ak strany dojednávajú pre prípad porušenia zmluvnej povinnosti zmluvnú pokutu, je účastník, ktorý túto povinnosť poruší, zviazaný pokutu zaplatiť, aj keď oprávnenému účastníkovi porušením povinnosti nevznikne škoda. Zmluvnú pokutu možno dojednať len písomne a v dojednaní musí byť určená výška pokuty alebo určený spôsob jej určenia.

27. Podľa § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov, každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách.

28. Súd zamietol žalobu v časti o zaplatenie sumy 192 eur. Táto suma predstavuje faktúru č. XXXXXXXXXXXX, ktorou si žalobca uplatnil zmluvné pokuty 2krát vo výške 96 eur.

29. Žalobca neuviedol v žalobe za porušenie akých povinností si uplatnil zmluvnú pokutu. Vzhľadom na nezaplatenie ceny služieb žalovaným, mal súd za to, že žalobca si uplatnil zmluvnú pokutu za nezaplatenie ceny služieb žalovaným. Túto skutočnosť žalobca vo svojom návrhu vôbec netvrdil, nároky v žalobe odôvodnil len poskytnutím telekomunikačných služieb. Súd preto mohol len usudzovať či predpokladať, že zmluvná pokuta sa týkala nesplnenia záväzku zotrvať v zmluvnom vzťahu dohodnutého v zmluve.

30. Z bodu 4 zmluvná pokuta zmluvy vyplýva, že podnik a účastník sa dohodli, že porušením záväzku viazanosti vznikne podniku voči účastníkovi právo na zaplatenie vyúčtovanej zmluvnej pokuty. Zmluvná pokuta okrem sankčnej a prevenčnej funkcie predstavuje aj paušalizovanú náhradu škody spôsobenej podniku v dôsledku porušenia záväzku viazanosti vzhľadom na benefity, ktoré poskytol podnik účastníkovi na základe tejto Zmluvy o balíku. Benefity sa rozumie súčet všetkých zliav zo štandardných poplatkov za zriadenie a poskytovanie Služby (vrátane Doplnkových Služieb) podľa Cenníka (rozhodujúce sú ceny bez viazanosti), zľava z ceny KZ, ktorá predstavuje rozdiel medzi neakciovou a akciovou kúpnou cenou, ak bolo Účastníkovi na základe tejto Zmluvy o balíku poskytnuté. Benefity poskytnuté Účastníkovi na základe tejto Zmluvy o balíku sú uvedené v tabuľke č. 1 a v časti „podmienky akcie pre poskytovanie služby“, prípadne v Akciovom cenníku. Základom pre výpočet zmluvnej pokuty v prípade porušenia záväzku viazanosti všetkých služieb v balíku je súčet základu pre výpočet vo vzťahu k balíku a základu pre výpočet vo vzťahu k všetkým KZ, ktorý bol Účastníkovi na základe tejto zmluvy o balíku účastníkovi poskytnuté a to vo výške uvedenej v tabuľke č. 1. Základom pre výpočet zmluvnej pokuty v prípade porušenia zmluvného záväzku viazanosti len vo vzťahu k niektorej zo služieb v balíku je súčet základu pre výpočet vo vzťahu k tejto jednotlivej službe a tých KZ, ktoré boli účastníkovi poskytnuté výlučne vo vzťahu k tejto službe a to vo výške uvedenej v tabuľke č. 1. Tento základ zohľadňuje benefity poskytnuté účastníkovi podľa tejto zmluvy o balíku (ďalej len „základ pre výpočet“). Vyúčtovaná suma zmluvnej pokuty bude vypočítaná podľa nižšie uvedeného vzorca, ktorý vyjadruje denné klesanie zo Základu pre výpočet počas plynutia doby viazanosti až do dňa ukončenia Zmluvy alebo prerušenia poskytovania Služieb v dôsledku porušenia záväzku viazanosti: Vyúčtovaná suma zmluvnej pokuty = Základ pre výpočet ZP - (celé dni uplynuté z doby viazanosti/celkový počet dní

doby viazanosti * Základ pre výpočet zmluvnej pokuty). Zmluvná pokuta je splatná v lehote uvedenej na faktúre, ktorou je Účastníkovi vyúčtovaná. Uhradením zmluvnej pokuty zaniká dojednaný záväzok viazanosti vo vzťahu k tej Službe alebo Službám, ku ktorým bola zmluvná pokuta uhradená, preto Účastník zmluvnú pokutu za porušenie záväzku viazanosti zaplatí iba jedenkrát. Podnik je oprávnený požadovať náhradu škody spôsobenej porušením záväzku viazanosti, pre prípad ktorej bola dojednaná a vyúčtovaná zmluvná pokuta, len vo výške presahujúcej sumu vyúčtovanej zmluvnej pokuty.

31. Ustanovenie § 544 Občianskeho zákonníka umožňuje účastníkom pre prípad porušenia zmluvnej povinnosti dojednať si zmluvnú pokutu. Zmluvná pokuta je zabezpečovacím prostriedkom a vyjadruje peňažnú sumu, ktorú je dlžník povinný zaplatiť veriteľovi, ak poruší svoju zmluvnú povinnosť. Podstatnou náležitosťou dohody o zmluvnej pokute je určenie jej výšky alebo spôsobu jej určenia. Výška zmluvnej pokuty nie je zákonom limitovaná, avšak nemôže byť v rozpore so zásadou zakotvenou v ustanovení § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Vychádzajúc z tohto ustanovenia výkon práv a povinností vyplývajúcich z občiansko-právnych vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

32. V danom prípade je nesporné, a to vzhľadom na povahu strán zmlúv, že predmetný zmluvný vzťah je vzťahom spotrebiteľským, keďže právny predchodca žalobcu ako dodávateľ pri uzatváraní zmlúv konal v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti a uzavrel predmetné zmluvy so žalovaným, ktorý je fyzickou osobou - nepodnikateľom (čo vyplýva z označenia žalovaného v tejto zmluve identifikačnými znakmi typickými pre nepodnikateľa - menom, priezviskom, bydliskom, rodným číslom a číslom občianskeho preukazu). Súd zastáva názor, že vyššie uvedené zmluvy sú zmluvami spotrebiteľskými, a preto je nutné na nich aplikovať i príslušné ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách upravené v Občianskom zákonníku. Na tieto zmluvy je tak potrebné prednostne aplikovať spotrebiteľské právo.

33. Pre spotrebiteľskú zmluvu je charakteristické, že spotrebiteľ vstupuje do zmluvného vzťahu s dodávateľom, ktorým je najčastejšie predávajúci, za zmluvných podmienok, ktoré si vopred určil dodávateľ, pričom spotrebiteľ nemá možnosť tieto podmienky individuálne ovplyvniť. Občiansky zákonník podrobnejšie špecifikuje všeobecné pravidlá pre dojednanie podmienok v spotrebiteľských zmlúv a výslovne ustanovuje, že takéto ustanovenia v zmluvách, ktoré spôsobujú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa sú neprijateľné a preto neplatné. Vychádza sa z toho, že predovšetkým spotrebiteľ v dobrej viere uzatvára zmluvu s dodávateľom, od ktorého sa očakáva, že vzhľadom na jeho podnikanie a ponúkaný tovar a služby koná profesionálne a v súlade s poctivým prístupom k podnikaniu. Predpokladá sa, že dodávateľ má vedomosti a skúsenosti a oproti spotrebiteľovi vystupuje ako zvýhodnený účastník zmluvného vzťahu založeného spotrebiteľskou zmluvou. Pokiaľ dodávateľ požaduje od spotrebiteľa sankciu za porušenie jeho zmluvných povinností a táto je v nepomere k jeho plneniu, je neplatná.

34. Nepochybne zmluvy uzavreté medzi účastníkmi sú teda spotrebiteľskými zmluvami v zmysle zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, ktorý v § 3 ods. 3 ustanovuje, že každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách. Tento výklad je v súlade aj s komunitárnou úpravou ochrany spotrebiteľa v zmysle smernice Rady 93/13/EHS zo dňa 5.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách.

35. Žalobca právo na zmluvnú pokutu odvíja od zmlúv o poskytovaní verejných služieb, ktoré ako typové zmluvy sú uzatvárané vo viacerých prípadoch a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy a teda i dojednanie o zmluvnej pokute podstatným spôsobom neovplyvňuje a preto sa nejedná o individuálne dojednané zmluvné ustanovenie. Žalobca ako dodávateľ zmluvnú pokutu so žalovaným ako spotrebiteľom osobitne nevyjednáva, pretože zmluvná pokuta je dojednaná za rovnakých podmienok vo všetkých zmluvách a žalobca menil len výšku zmluvnej pokuty. Základným princípom spotrebiteľských zmlúv je, že nesmú obsahovať neprijateľnú podmienku, teda také zmluvné dojednanie, ktoré spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, a to pod sankciou absolútnej neplatnosti takejto podmienky.

36. V prípade, že ide o spotrebiteľský vzťah, musí ísť o takú dohodnutú zmluvnú pokutu, ktorá obstojí v rámci povinnej súdnej kontroly neprijateľných podmienok so zreteľom na povahu, obsah a všetky osobitosti právneho úkonu, so zreteľom na vzájomné práva a povinnosti účastníkov spotrebiteľskej

zmluvy a v neposlednom rade i so zreteľom na sankcionovanie nesplnenia povinností na strane oboch účastníkov zmluvy.

37. Podľa zmlúv o poskytovaní verejných služieb boli zmluvné pokuty za porušenie záväzku viazanosti vo výške 240 eur a 120 eur.

38. V tejto veci už pri samotnom uzatváraní zmluvy je prísnejšie resp. výlučne sankcionovaný zmluvnou pokutou len jeden účastník zmluvy, a to spotrebiteľ, teda výrazne v neprospech jedného účastníka zmluvy, čo už samo o sebe spôsobuje nerovnováhu v povinnostiach oboch účastníkov.

39. Zmluvná pokuta uvedená v zmluvách vôbec nerozlišuje závažnosť porušenia tej ktorej zmluvnej povinnosti a z tohto hľadiska aj primeranosť zmluvnej pokuty k porušeniu tej ktorej zmluvnej povinnosti. Nerozlíšenie medzi porušením zmluvnej povinnosti a výškou pokuty znamená neurčitosť dohody o zmluvnej pokute.

40. Ďalším aspektom je aj samotná výška zmluvnej pokuty, ktorú súd považuje za neprimerane vysokú sankciu za nesplnenie povinností, ku ktorým sa zaplatenie zmluvnej pokuty dojednálo.

41. Rovnako dojednanie zmluvnej pokuty za nezaplatenie ceny za poskytnuté služby je neakceptovateľné. Na tom nič nemení ani fakt, že žalobca sa snažil zohľadniť časový aspekt porušenia tejto povinnosti vyjadrujúci klesanie základu zmluvnej pokuty počas plynutia doby viazanosti do dňa porušenia povinnosti. Pri oneskorenej úhrade peňažného plnenia nemôže ostať bez povšimnutia výška pohľadávky vzniknutej porušením záväzku. Môže teda nastať situácia, že spotrebiteľ si svoj záväzok nesplní len v nepatrnom rozsahu napr. z vyúčtovanej sumy neuhradí 1 euro. Zmluvná pokuta dojednaná pre prípad nezaplatenia ceny za poskytnuté služby, výšku pohľadávky takto vzniknutej vôbec nezohľadňuje. Okrem toho výška zmluvnej pokuty sa znižuje iba do dňa porušenia povinnosti v dôsledku nezaplatenia ceny za poskytnuté služby. Samotným porušením povinnosti k zániku zmluvného vzťahu nedochádza. Nemožno preto vylúčiť následne uhradenie dlžného záväzku zo strany spotrebiteľa a poskytovanie služieb zo strany podniku. Táto okolnosť majúca podstatný vplyv na výšku zmluvnej pokuty zohľadnená nebola. Zmluvná pokuta tak ako bola dojednaná teda umožňuje poskytovateľovi služieb požadovať od spotrebiteľov zaplatenie zmluvnej pokuty vo výške podstatne prevyšujúcej pohľadávku vzniknutú porušením záväzku zaplatiť sumu poskytnutých služieb.

42. Dojednanie zmluvnej pokuty nezohľadňujúce výšku pohľadávky vzniknutej porušením záväzku a viažúce sa iba na moment porušenia povinnosti predstavuje neprijateľnú zmluvnú podmienku, nakoľko výrazne znevýhodňuje spotrebiteľa a dodávateľovi umožňuje uplatniť si voči spotrebiteľovi zmluvnú pokutu v neprimeranej výške.

43. Súd má zato, že sankcia spočívajúca v regresívnej zmluvnej pokute vždy musí zodpovedať nielen času a rozsahu porušenej povinnosti, ale aj charakteru porušenia povinnosti a závažnosti porušenej povinnosti a zároveň sa odvíjať aj od skutočnej a reálnej ujmy, ktorá porušením povinnosti vznikne. Sankcia dohodnutá počas celej platnosti zmluvy a jej hrozba nesmie byť v žiadnom jej štádiu zjavne neprimeraná a prípadným nárokom na sankciu nemôže vzniknúť bezdôvodné obohatenie.

44. Na základe vyššie uvedeného, preto súd zmluvné dojednanie obsiahnuté v zmluvách o poskytovaní verejných služieb, ktorého obsahom je dojednanie zmluvnej pokuty posúdil ako neprijateľnú zmluvnú podmienku spôsobujúcu značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. To spôsobuje jej absolútnu neplatnosť. Preto neprichádza do úvahy ani aplikácia ust. § 545a Občianskeho zákonníka, v ktorom je upravené moderačné právo súdu na zníženie neprimerane vysokej zmluvnej pokuty.

45. V obdobných právnych veciach (zmluvných pokút) už opakovane rozhodli sudy o neprijateľnosti zmluvnej pokuty v dodatkoch k zmluvám o pripojení a to aj regresívnej zmluvnej pokute (napr. rozhodnutie Krajského súdu v Prešove sp.zn. 2Co/137/2010, 6Co/164/2015, 6Co/118/2015, 6Co/103/2015, 21Co/99/2015, 7Co/36/2015, rozhodnutie Krajského súdu v Trnave sp. zn. 25Co/249/2016 zo dňa 10.5.2017, rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp.zn. 17Co/469/2016 zo dňa 27.9.2017, rozhodnutie Krajského súdu v Košiciach sp.zn. 11Co/199/2017 zo dňa 7.2.2018) a tunajší súd nemá dôvod sa v prejednávanej veci od nich odchýliť.

46. Súd poukazuje aj na rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 3Co/95/2019 zo dňa 04.02.2020: „Odvolací súd má ďalej za to, že dojednanie zmluvnej pokuty za nezaplatenie ceny za poskytnuté služby je neakceptovateľné a na tom nič nemení fakt, že žalobca sa snažil zohľadniť časový aspekt porušenia tejto povinnosti vyjadrujúci klesanie základu zmluvnej pokuty počas plynutia doby viazanosti do dňa prerušenia poskytnutia služieb v dôsledku nezaplatenia sumy za poskytnuté služby. Pri oneskorenej úhrade peňažného plnenia nemôže ostať bez povšimnutia výška pohľadávky vzniknutej porušením záväzku. Zmluvná pokuta, tak ako bola dojednaná, umožňuje poskytovateľovi služieb požadovať od spotrebiteľa zaplatenie zmluvnej pokuty vo výške podstatne prevyšujúcej pohľadávku vzniknutú porušením záväzku zaplatiť sumu poskytnutých služieb. Takáto výška zmluvnej pokuty je v rozpore s dobrými mravmi.

Nemožno akceptovať odvolacie námietky žalobcu, ktorý sa odvoláva na to, že maximálna výška zmluvnej pokuty zodpovedá výške poskytnutej zľavy z kúpnej ceny. Tieto inštitúty nemožno navzájom zamieňať a je vecou obchodnej politiky žalobcu, že poskytol zľavu z mobilného telefónu, ktorý v súvislosti s uzavretím predmetnej zmluvy o pripojení žalovanej odpredal. Výška zmluvnej pokuty tak, ako ju stanovil žalobca, však s touto zľavou vôbec nesúvisí. Zmluvná pokuta sa viaže na porušenie konkrétnych povinností žalovaného ako spotrebiteľa. Okolnosť, že žalovaný nebol žiadnym spôsobom povinný alebo nútený uzatvoriť dodatok k zmluve o pripojení, ktorým mu bol predmetný mobilný telefón poskytnutý, nemá vo vzťahu k výške a funkcii zmluvnej pokuty právny význam.“

47. Súd ďalej žalobu žalobcu zamietol v časti poplatkov za prerušenie poskytovania služby pre neplatenie 19,80 eur (16,50 eur + 20% DPH) a upomienok oneskorenej platby vo výške 4,99 eur.

48. Zmluvné dojednanie týkajúce sa poplatkov, ak sa toto nachádza v Obchodných podmienkach, resp. cenníku, považuje súd za neprijateľné zmluvné dojednanie, ktoré spôsobuje nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Sankcie účtované dodávateľom spotrebiteľovi nesmú byť obsahom Všeobecných obchodných podmienok alebo rôznych Cenníkov (ktorým spotrebiteľ prikladá zväčša menší význam a zameriava sa iba na cenu toho-ktorého konkrétneho paušálu, o ktorý má záujem a nie aj o ďalšie poplatky) ale z dôvodu transparentnosti majú byť súčasťou zmluvy samotnej. Aj z tohto dôvodu ich „zapracovanie“ medzi poplatky za poskytované služby treba považovať za neprijateľné.

49. Pre spotrebiteľský právny vzťah vychádzajúc aj z európskej judikatúry je typická tzv. teória skutočného plnenia, ktorá spočíva v tom, že spotrebiteľ má platiť len za skutočne dodanú službu. Za neprijateľnú zmluvnú podmienku sa považuje podmienka, ktorá vyjadruje finančný záväzok spotrebiteľa za plnenie, ktoré mu po materiálnej stránke nie je dodané a slúži v skutočnosti záujmu dodávateľa (rozsudok ESD V-XX/XX, K. L., T. L. A. proti O. C. Q. z XX.K. XXXX, bod XX). Tento princíp je už zakomponovaný aj v ust. § 53 ods. 4 písm. v/ Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorého za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré požadujú od spotrebiteľa uhradenie plnení, o ktorých spotrebiteľ nebol pred uzavretím zmluvy preukázateľne informovaný, ktorých úhrada nebola upravená v zmluve alebo za ktoré spotrebiteľ nedostáva dohodnuté protiplnenie.

50. Zmluvné podmienky oprávňujúce žalobcu požadovať (a žalovaného v pozícii spotrebiteľa platiť) rôzne poplatky, sú neprijateľnými, keď poplatku nezodpovedá žiadne skutočné reálne protiplnenie dodávateľa a takýto poplatok slúži len dodávateľovi (výhradne jeho záujmom a účtovným účelom). Čo sa týka konkrétne poplatku za upomienku, na tento niet zákonného nároku a nemôže veriteľovi patriť za stavu, ak tento uplatňuje paušálnu náhradu ujmy za omeškanie.

51. Upomienky sú súčasťou faktúry, na zaslanie upomienky teda žalobca nevynakladá ďalšie náklady navyše ako na faktúru.

52. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti súd nepriznal žalobcovi rôzne poplatky s príslušenstvom. Súd má za to, že žalobca nepreukázal individuálne dojednanie týchto poplatkov za upomienky, prerušenie služieb, a taktiež žalobca nepreukázal, že by týmto poplatkom zodpovedalo nejaké reálne protiplnenie, preto ich dojednanie spôsobuje hrubú nerovnováhu v neprospech spotrebiteľa a je

neprijateľné v zmysle § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, čoho následkom je ich absolútna neplatnosť (§ 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka).

53. O trovách konania v danej veci súd rozhodol podľa ust. § 255 ods. 2 Civilného sporového poriadku, podľa ktorého ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

54. V časti o zaplatenie 129,95 eur súd žalobe vyhovel, čo predstavuje úspech žalobcu na jednej strane a neúspech žalovaného na druhej strane. V časti o zaplatenie 246,44 eur súd žalobu zamietol, čo predstavuje úspech žalovaného a neúspech žalobcu. Z uvedeného vyplýva, že v konečnom dôsledku bol v konaní úspešnejší žalovaný, ktorému by patrila náhrada trov konania po odpočítaní neúspechu v konaní, od jeho úspechu v konaní, z celkových trov konania, na ktoré by mal nárok pri plnom úspechu. Žalovanému však žiadne trovy konania nevznikli, preto mu ich súd nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je možné podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Prešove.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v predchádzajúcom odseku, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozhodnutím splnená v stanovenej lehote, možno sa jej splnenia domáhať návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu.